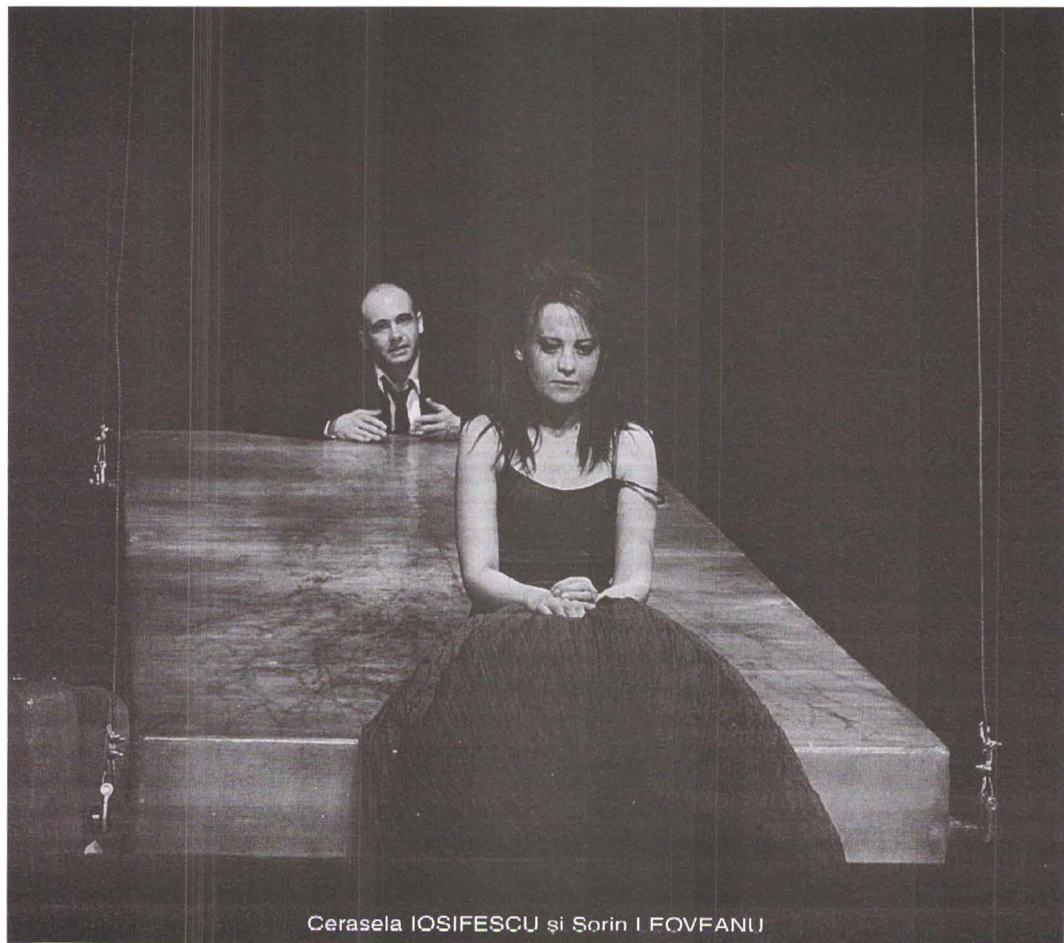

Mircea GHÎȚULESCU

Transferul suferinței în „Medeea”

Euripide. este cel mai jucat dintre „tragicii greci”, cum ne-am obișnuit să vorbim despre predecesorii săi Eschil și Sofocle, ceea ce explică de ce i s-au păstrat mai multe piese (19 din 92). Se pare că Euripide este cel ce a intensificat legenda Medeei, făcând din ea „ucigașă de prunci” pentru a obține o valoare absolută asupra geloziei, mândriei și urmărilor sale. Pentru că soțul ei, Iason (cel care a condus expediția cu lâna de aur a argonauților) o părăsește cu doi fii pentru fiica lui Creon, regele Corintului, Medeea născocesc o groaznică răzbunare. Aleasa lui Iason va îmbrăca o rochie otrăvită și va muri în chinuri groaznice odată cu tatăl său care încearcă să o salveze iar cei doi copii vor fi

Cerasela IOSIFESCU și Sorin I FOVEANU

înjunghiați. Corpurile lor le va lua cu ea în carul lui Apolon, ce se înalță purtând-o spre Athena lui Egist care îi oferă azil. De fapt, înainte de a trăi atât de sălbatic drama femeii înșelate, Medeea o trăiește pe aceea a omului exilat, a veneticului silit (de dragostea pentru Iason, în acest caz) să trăiască în emigrație. Umilința emigrantului se adaugă astfel mândriei greu încercate de mamă și iubită înșelată care zămislește cea mai atroce răzbunare din istoria lumii. Respinsă de morala europeană curentă, Medeea a stârnit contradicții nestinse legate de legitimitatea răzbunării sale. Nimeni nu-i dă dreptate pe față, dar actul ei justițiar are o noblețe scelerată care îl face admisibil. Toată piesa este un bocet infinit al femeii, urmat de un altul, abia început, al lui Iason: „Eu pot acum să plâng pentru soarta mea, căci nu-mi va fi prilej de bucurie patul nunții noi, iar fiii ce i-am zămislit și i-am crescut sunt morți...” Un bocet dar și un epitaf, pentru că pe toate replicile piesei este întipărit stigmatul morții atotcuprinzătoare. Deși *limba elină* nu prea seamănă cu *limba elenă* de azi, regizorul Paraskevopoulos din Athena montează la Craiova **Medeea** de Euripide ca și când acțiunea s-ar petrece în ziua de astăzi pe pământ grecesc. Simbolul elenismului pierdut s-a refugiat în acel pas răsucit și ezitant din *sirtaki* pe care îl execută foarte stângaci un grup de actori îmbrăcați în „haine nemțești”. După acest prolog ratat în care actorii nu se sincronizează, îți pui întrebarea de ce ei, ca și Medeea, trebuiau să poarte costum și cravată mai ales că Medeea își smulge hainele de pe ea pentru a îmbrăca o rochie morbidă în roșu și negru cu care Cerasela Iosifescu/**Medeea** va juca tot spectacolul. După aceste bâlbâieli – oarecum inevitabile, având în vedere o întrerupere de câteva luni – spectacolul prinde consistență și se arată plin de idei și soluții. Performanța regizorului grec este că face tragedia antică pe gustul publicului. După primele ezitări și bufonade la adăpostul întunericului, spectatorii de la Craiova, în majoritate tineri, înghit cu plăcere o mare cantitate de text de cea mai bună calitate și în cea mai limpede rostire. În decorul „cubist” al Liei Dogaru (o arenă prevăzută cu un șanț circular pentru apă, o platformă suspendată cu funcții dinamice și circa douăzeci de scaune confecționate, ca și restul decorului, dintr-un material translucid), corul femeilor îmbrăcate bizar în mov și alb, cu umbrele și sacoșe albe, pășind mărunț, ca asiaticii, și practicând, cu efecte remarcabile, *stop-cadrul* pe replicile esențiale, alcătuiesc fundalul viu pentru zbaterile Medeei care ating nivelul suprem al suferinței. Cerasela Iosifescu nu face economie de expresie, jucând deschis, apăsător, pe înțelesul tuturor, frântă de durere și aprinsă de pasiunea răzbunării. Totul pentru a realiza un transfer al suferinței asupra celui alt, asupra lui Iason, moment de vârf al spectacolului de la Craiova, pentru că Sorin Leoveanu reia în final tragedia Medeei. Suferințele lui sunt chiar mai greu de suportat decât ale femeii. Transferul suferinței s-a produs și, parcă, Medeea s-a mântuit aruncând toată vina asupra soțului infidel. O tragedie naște o alta, la infinit. E rândul lui Iason să scape de suferință provocând o nouă tragedie, pe care, din fericire, nu o mai cunoaștem.

Teatrul Național „Marin Sorescu” din Craiova – Medeea de Euripide. Regia Yiannis Paraskevopoulos. Scenografia: Lia Dogaru. Selecția muzicală: Kosmas Efremides. Cu: Cerasela Iosifescu (Medeea), Sorin Leoveanu (Iason), Geni Macsim (Dolca), Valentin Mihali (Creon), Dragoș Măceșanu (Egeu), Adrian Andone, Cătălin Băicuș, Cosmin Rădescu. Corul: Gina Călinoiu, Anca Dinu, Ramona Drăgulescu, Corina Druc, Romanița Ionescu, Iulia Lăzăr, Adela Minac, Haricleea Nicolau, Raluca Păun, Petra Zurba. Copiii: Alexandru Camen și Emy Guran. Data premierei: 15 aprilie 2006.